

Handläggare
Staffan Johnson

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum

Ärendebeteckning
SBN 2021/0231

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss, utkast till lagrådsremiss - Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning del 2, 2021-7083

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen beslutar:

Kommunstyrelsen antar samhällsbyggnadsnämndens yttrande som sitt och överlämnar det till utrikesdepartementet som svar på lagrådsremissen ”Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning del 2”.

- Förslaget att enbart statliga myndigheter ska vara marknadskontrollmyndigheter tillstyrks.
- Förslaget att kommunerna ska genomföra tillsyn avseende marknadskontroll tillstyrks.
- Förslaget om finansiering av kommunernas tillsyn genom en avgift enligt utifrån lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn avstyrks. Kommunerna bör istället tillföras medel i enlighet med självkostnadsprincipen.
- De eventuella konsekvenserna av att ersätta kommunfullmäktige med en kommun i miljöbalkens 27 kap 1 § bör tydliggöras.

Bakgrund

Yttrandet begränsar till frågor som rör kommunernas roll eller uppgifter.

Allmänt

Den 20 juni 2019 beslutade Europaparlamentet och rådet förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter. Förordningen trädde i kraft den 15 juli 2019 och ska tillämpas i sin helhet från och med den 16 juli 2021. Förordningen har ännu inte implementerats fullt ut i svensk lagstiftning och Kalmar kommun har beretts möjlighet att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss.

En av hörnstenarna inom EU är principen om den fria rörligheten för varor på den inre marknaden. För att uppnå fri rörlighet för varor har EU bland annat beslutat ett stort antal gemensamma regler med produktkrav som gäller i alla medlemsstater.

Det är som huvudregel tillverkarens ansvar att en produkt uppfyller gällande krav och det krävs inte någon förhandskontroll av produkten från en myndighet innan den får släppas ut på marknaden. För att säkerställa att produkter på marknaden överensstämmer med gällande krav används i stället marknadskontroll, dvs kontroll av produkter som tillhandahålls på marknaden.

Marknadskontroll syftar inte bara till att upptäcka och undvika farliga produkter och produkter som inte uppfyller vissa funktionskrav, utan även till att säkerställa en väl fungerande inre marknad.

Sverige har ett decentraliserat system för marknadskontroll och ansvaret för kontrollen är uppdelat mellan ett tjugotal statliga myndigheter som har olika ansvarsområden enligt sektorsspecifika författningar. Därtill utövar Sveriges 290 kommuner kontroll av produktkrav på ett begränsat antal områden.

Kommunens ansvar

Kommunala myndigheter bör enligt utredningen inte utses till marknadskontrollmyndigheter enligt EU:s marknadskontrollförordning. Förslaget innebär att enbart statliga myndigheter utses till marknadskontrollmyndigheter. En marknadskontrollmyndighet ska säkerställa en effektiv marknadskontroll inom sitt ansvarsområde.

Kommunerna kommer enligt förslaget utföra marknadskontroll inom lagen om tobak och liknande produkter, lagen om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner, vidareförsäljning av kemiska produkter (dock inte via internet) samt försäljning av kosmetiska produkter. Denna kontroll kommer att ske tillsammans med utsedd marknadskontrollmyndighet.

Befintliga bestämmelser i miljöbalken om tillsynsmyndigheters befogenheter, tillsynsvägledning, samarbete mellan tillsynsmyndigheter och miljöstraffavgifter ska tillämpas vid marknadskontroll enligt EU:s marknadskontrollförordning.

Finansiering

Utifrån i utkastet inhämtade uppgifter uppskattas kommunernas handläggningstid avseende marknadskontrollförordningen uppgå till cirka 16 000 timmar per år. Av denna del bedöms cirka 2 600 timmar per år utgöras av rapportering av utförda kontroller och resultatet av

dessa till ansvariga statliga marknadskontrollmyndigheter. För dessa 2 600 timmar kommer kommunerna tillföras 2,6 miljoner kronor under 2022. Resterande kostnader för kommunerna kan tas ut genom en avgiftstaxa enligt Lag (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn.

Yttrande

Marknadskontrollmyndighet

Då marknadskontrollmyndighet enligt marknadskontrollförordningen är en myndighet som av en medlemsstat enligt ansvarig för att utföra marknadskontroll inom den medlemsstaten bör enbart statliga myndigheter utses till marknadskontroll myndigheter. Det blir då också marknadskontrollmyndighets ansvar att ska säkerställa en effektiv marknadskontroll inom sitt ansvarsområde. Det innebär att det blir ett tydligt ansvar för dessa myndigheter att tillsyns vägleda kommunerna i sin tillsyn.

Förslaget att enbart statliga myndigheter ska vara marknadskontrollmyndigheter tillstyrks därför.

Kommunens tillsyn

För att en effektiv kontroll ska kunna ske bör kommunerna kunna bistå med tillsyn inom ett begränsat område. Detta för en effektiv resursanvändning och ett utnyttjande av kommunernas upparbetade kontakter med lokala näringslivet. För att detta ska kunna ske på ett effektivt och rättssäkert sätt är det dock viktigt att de statliga marknadskontrollmyndigheterna ger löpande tillsynsvägledning.

Förslaget att enbart kommunerna ska genomföra tillsyn avseende marknadskontroll tillstyrks därför.

Finansiering

I utkastet anges att kommunernas totala kostnader för marknadskontroll enbart uppgår till 16 miljoner kronor per år. Utslaget per kommun är det relativt lite pengar i de små och medelstora kommunerna.

Enligt EU förordningen har medlemsstaterna en stor frihet när det gäller att om kontrollen ska vara skatte- eller avgiftsfinansierad. Utkastets förslag innebär att samtliga kommuner har möjlighet att fatta beslut om en ny taxa avseende marknadskontroll och ta ut avgifterna utifrån denna. Detta innebär att ett inte obetydligt arbete behöver göras i samtliga kommuner. Det bedöms osäkert om självkostnadsprincipen kan uppnås med denna lösning.

Då det är en begränsad kostnad för denna tillsyn och möjlighet finns att denna skattefinansieras fullt ut bedöms detta vara det mest ändamålsenliga.

Förslagsvis tillförs kommunerna de medel som krävs för att bedriva tillsynen enligt självkostnadsprincipen.

Förslaget om finansiering av kommunernas tillsyn genom en avgift enligt lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om

marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn avstyrks därför.

Övrigt

I miljöbalkens 27 kap 1 § sker en ändring som innebär att rätten att skriva meddela föreskrifter om avgifter ändras från *kommunfullmäktige* till *en kommun*. Det anges att denna ändring enbart är redaktionell. Innebörden av ändringen bör dock förklaras, även om det inte innebär någon ändring. Det bör tydliggöras om det exempelvis innebär att en kommunfullmäktige har möjlighet att delegera beslutande av taxor till berörd nämnd

Staffan Johnson
Miljöchef

Bilaga:

[Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning - del 2 \(regeringen.se\)](#)